

SAVO SINUKSI

Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti

1•2006

Rehtori Tolppi: Savonia-ammattikorkeakoulu uudistuu aktiivisesti, s. 3
Vuodesta 2006 ohjelmavalmistelun supervuosi, s. 4
Itä-Suomen makrohankkeet etenevät, s. 6-7
EU-tukia vielä myönnettävänä loppuvuodesta, s. 8
Kuntataloudessa huolia Pohjois-Savossa, s. 10

Kilpailukyky ja työllisyyskasvu päätavoitteina ohjelmakaudella 2007–2013 KANSALLINEN ALUEPOLITIikka ON RATKAISEVAA JATKOSSAKIN

Otsakkeessa on tiivistetysti Pohjois-Savon maakunnallisen yhteistyön keskeisimmät tavoitteet vuosille 2007–2013. Parhailaan Pohjois-Savon liitossa laaditaan EU:n tulevan ohjelmakauden sisältöjä, haetaan uusia painotuksia nykyisiin vahvuuksiimme ja tehdään strategisia kärkivalintoja eri toimijoille ja rahoittajille. Valinnat ovat maakunnallisia sekä seutukunnallisia.

Parhailaan koostetaan myös maakuntaohjelmaa. Se sisältää useiden erillisohjelmien painotukset ja siinä kirjataan seuraavan vuoden toteuttamisohjelman sisältö sekä maakunnan yhteinen edunvalvonnallinen viesti. Maakuntaohjelma on suunnattu ministeriöille tarpeellisten investointien kohdentamiseksi Pohjois-Savoon.

Ensiarvoista on saada EU:n uudelle rakennerahastokaudelle 2007–2013 vahva kansallinen aluepolitiikka rakentamaan maakuntaamme kestävästä kilpailukykyä ja korkeaa työllisyyttä. Rakennerahasto-ohjelmakaudet on ymmärrettävä sysäyksinä pysyvään menestykseen alueiden kansallisessa ja globaalissa kilpailussa.

Kansallinen aluepolitiikka ei saa kaventua eikä käsitys sen roolista hämärtyä EU:n alueiden politiikan hallitessa julkista keskusteluamme. Maakuntamme jokaisen edunvalvojan on syytä tunnistaa tämä näkökulma joka päivä jatkossakin.

Vankan lähtökohdan vahvalle kansalliselle aluepolitiikalle antaa hyvä valtion talouden tila. Nyt on mahdollisuus tukealla investointien vauhdittamisella Itä-Suomen työllisyyden ja aluetalouksien kasvua. Investointikohteita on erityisesti kansallisessa liikennejärjestelmässämme. Nykyinen liimautuminen kehysbudjettiin jäykästi vuosiksi eteenpäin johtaa maantie-, raide-, lento- ja vesiliikenteen tason huolestuttavaan laskuun. Tämä koskee erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomea.

EU:n aluepolitiikassa rakennerahasto-ohjelmien tavoitteena on tukea syrjäisten alueiden parempaa liikenteellistä saavutettavuutta ja tuoda kilpailukykyä elinkeinoelämälle. Pohjois-Savo ja muut Itä-Suomen maakuntaliitot eivät esitä valtiovalle kohtuuttomia liikenneinvestointeja.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän ylläpito, sen tason määrittely sekä rahoitus ovat kansallista alue- ja tahtopolitiikkaa. Viime vuosina valtio on kuitenkin alkanut käydä yhä enemmän kuntien ja maakuntien kukkarolla. Lentoliikenteen tappioiden tukeminen on irvokkain esimerkki epämääräisestä liikennepolitiikasta Itä-Suomessa.

EU-ohjelmayön lisäksi käynnissä on toinen maakunnallinen prosessi. Sen vauhdittamista kutsutaan PARAS-hankkeeksi.

Siinä pyritään aidosti löytämään ratkaisuja kaikkien eli asiakkaiden, maksajan, ylläpitäjän, päättäjän, valtion ja kunnallistalouksien parhaaksi.

Haaste on valtava sekä kuntapalveluissa että -taloudessa. Joidenkin palvelujen kysyntä kasvaa nopeasti ja kustannukset kohoavat rajusti lyhyessä ajassa. Toisten palvelujen kysyntä laskee. Niinpä nykyisistä palveluista osa tulee tarpeettomiksi ja tehottomiksi. Pohjois-Savossa on tässä tilanteessa muutettava toimintoja yksikkö-, seutu- tai maakuntapohjaisiksi ratkaisuihin.

Palvelurakennemuutoksessa onnistuminen lisää kuntien mahdollisuutta panostaa elinkeino-, maa- ja asuntopolitiikkaan kokonaiskilpailukykyä kohentamiseksi. Se uudistaa myös yritystoiminnan, yhdistysten ja kunnallisten organisaatioiden toimintatapoja sekä tukee työllisyyttä. Pian julkistuvan puitelain sisällöstä riippuu, mihin suuntaan ja mihin tavoitteisiin voimme edetä Pohjois-Savossa.

*Jussi Huttunen
vs. maakuntajohtaja*

SAVO SINUKSI Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti 1 • 2006

Päätoimittaja

vs. maakuntajohtaja Jussi Huttunen,
Pohjois-Savon liitto

Toimitussihteeri ja toimittaja

Ilpo Lommi, Itäfax Oy

Toimitus

Pohjois-Savon liitto
Sepänkatu 1, PL 247, 70101 Kuopio
Puh. (017) 550 1400,
faksi (017) 262 5090 (kirjaamo)
www.pohjois-savo.fi

Toimituskunta

Jarmo Muinieka (pj), Jouko Kohvakka, Ilpo Lommi, Marja Partanen,
Sanna Rissanen, Irma Toivanen ja Satu Vehreävesa.

Kansikuva

Seija Ropponen: Meloja Sorsavedellä (etukansi),
Photocabinet, Tomi Lehto (takakansi)

Taitto ja painopaikka

Suomen Graafiset Palvelut Oy

ISSN 1238-5514

Rehtori Veli-Matti Tolppi vakuuttaa:

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU UUDISTUU UUSIEN HAASTEIDEN MYÖTÄ

Savo Sinuksi -lehti haastatteli toukokuussa uudelle seitsenvuotiskaudelle Savonia-ammattikorkeakoulun rehtoriksi valittua **Veli-Matti Tolppia** mm. ammattikorkeakoulun tulevaisuuden näkymistä, yhteistyöstä maakunnan muun ammatillisen koulutuksen kanssa sekä mahdollisuuksista Pohjois-Savon elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisessä. Seuraavassa rehtorin hyvin kiteytetyt vastaukset.

1) Millaisiksi hahmotat yhteistyön rajapinnat Kuopion yliopiston sekä Savon ammatti- ja aikuisopiston kanssa työvoiman saatavuuden ja osaamisen turvaamiseksi?

– Savonia-ammattikorkeakoulun nimestä löytyvät sanat ammatti ja korkeakoulu. Nämä asettavat kovan haasteen meille: olla korkeakoulu olematta kuitenkaan yliopisto ja toisaalta olla korkeakoulu olematta kuitenkaan ammattikoulu. Jo nyt hyvin toimiva yhteistyö, työnjako ja kumppanuus Kuopion yliopiston sekä Savon ammatti- ja aikuisopiston kanssa niin opeuksessa kuin tutkimus- ja tuotekehitystyössäkin ovat siten erittäin tärkeitä asioita.

2) Miten turvataan Savonia-amk:n työelämälähtöinen tutkimus- ja kehitystoiminta?

– Keskeistä on kuunnella erityisesti Pohjois-Savon työ- ja elinkeinoelämää herkäällä korvalla tunnistaen nykyiset sekä aistien tulevat asiakastarpeet. Lähtökohtaisesti emme ole kiinnostuneita perustutkimuksesta vaan soveltavasta tutkimus- ja kehitystyöstä alueemme parhaaksi. Toisaalta toimimme tutkimus- ja kehitysohjelmien kiinteässä yhteistyössä asiakkaidemme kanssa eli olemme osa yritysten tuotekehitysprosessia. Nämä luovat turvatakuun työelämälähtöisyydelle.

3) Miten Savonia-amk vastaa toiminnassaan ja organisaatiossaan maakunnan rakennemuutoksen haasteisiin (väestön vähenemis-, keskittymis- ja ikääntymistrendi, työvoimapulan uhka, ym.)?

– Tässä työssä on parempi olla itse luomassa tulevaisuutta kuin ajotehtäviä ajopuuna. Tällöin ennakoiva strateginen ajattelu ja siitä johdetut toimenpiteet ovat avainsanoja. On uskallettava tehdä ikäviäkin pää-

töksiä, jotta kokonaistulos on maksimaalinen maakuntamme hyväksi. On muistettava pitää huolta nuoriso- sekä aikuiskoulutuksesta. Uskon aikuiskoulutuksen merkityksen kasvavan lähivuosina nykyistä tärkeämmäksi.

4) Millaisia kehitysnäkymiä visioit Savonia-amk:sta vuodelle 2015?

– Savonia on toiminnossaan yhtenäisempi ja kansainvälisempi. Se on edelleen liisalmessa, Kuopiossa sekä Varkaudessa toimiva ammattikorkeakoulu. Hyvinvointi- ja turvallisuusosaaminen ovat kehittyneet sen selkeiksi profiileiksi. Kuopiossa Savonia toimii huomattavasti nykyistä tiiviimmässä yhteistyössä Kuopion yliopiston kanssa Savilahteen rakennetuissa toimitiloissa. Kuntayhtymä ei enää ole ylläpitäjänä.

Vankka tausta rehtorin tehtäviin

Rehtori Veli-Matti Tolpilla on vahva ja käytännönläheinen tausta nykyisiin tehtäviinsä. Hänen ensimmäinen vakinainen työnsä oli koneensuunnittelun assistentti Oulun yliopistossa. Sieltä hän siirtyi vuonna 1987 Rautaruukin palvelukseen aluksi tutkijaksi tuoteideoiden esiselvitystehtäviin ja sittemmin projektipäälliköksi. Työnsä ohessa Tolppi suoritti lisensiaatin tutkinnon. Kuopion teknilliseen oppilaitokseen koneenrakennuksen yliopettajaksi hänet valittiin vuonna 1991.

Rehtori Veli-Matti Tolppi

Yliopettajan työssä Veli-Matti Tolppi toimi myös koneosaston johtajana. Teknillisen oppilaitoksen rehtoriksi hänet valittiin 1995 henkilöstön esityksestä. Ennen syksyllä 1999 tapahtunutta valintaansa Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun rehtoriksi hän toimi ammattikorkeakoulussa tekniikan alan koulutusalojohtajana. Tänä keväänä hänet valittiin rehtoriksi uudelle seitsenvuotiskaudelle.

POHJOIS-SAVON LIITTO JUHLII 28.10.2006

Pohjois-Savon liiton 70-vuotisjuhla- ja Pohjois-Savon valtuuskunnan syysseminaari järjestetään lauantaina **28.10.2006 klo 15.00–17.00 Kuopion Musiikkikeskuksessa.**

Seminaarin tema kytkeytyy kansainvälisyyteen ja Euroopan unioniin. Seminaarin yhteydessä jaetaan Pohjois-Savon lukiolaisille järjestetyn Snellman-aiheisen kirjoituskilpailun palkinnot. Tilaisuus on yleisölle avoin.

Ilmoittautumiset seminaariin toivotaan 18.10.2006 mennessä Tuija Raatikaiselle, email: tuija.raatikainen@pohjois-savo.fi, (017) 550 1444.

Lisätietoja antaa Pohjois-Savon valtuuskunnan sihteeri Satu Vehreävesa, email: satu.vehreavesa@pohjois-savo.fi, puh. (017) 550 1448.

VUOSI 2006 ON OHJELMIEN LAADINNAN SUPERVUOSI

Kuluvana vuotena 2006 laaditaan Pohjois-Savon liiton johdolla samanaikaisesti maakuntaohjelmaa sekä EU:n uuden rakennerahastokauden 2007–2013 ohjelmia. Niiden suunnitteluprosessit liittyvät kiinteästi toisiinsa. Maakuntaohjelma on kokonaisvaltainen, Pohjois-Savon kehittämistä vuoteen 2010 asti linjaava ohjelma. Se laaditaan maakuntavaltuuston viime tammikuussa hyväksymän maakuntasuunnitelma 2030:n tavoitteiden ja peruslinjausten pohjalta.

Maakuntaohjelman 2007–2010 tehtävänä on osoittaa konkreettisesti toimenpiteet ja keinot maakuntasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. EU-ohjelmat ovat yksi rahoitusinstrumentti maakuntaohjelman toteuttamisessa.

Ohjelmatyö on toteutettu Pohjois-Savossa laajapohjaisesti kumppanuusperiaatetta noudattaen. Molempien asiakirjojen valmistelu tehdään yhteistyössä kuntien, seutukuntien, valtionhallinnon viranomaisten, alueen elinkeinoelämän, työmarkkinajärjestöjen ja muiden ohjelmatyön kanalta keskeisten tahojen kanssa.

EU:n alue- ja rakennepolitiikkaa toteutetaan Itä-Suomessa vuosina 2007–2013 kahdella alueellisen kilpailukyvyä ja työllisyyden tavoitteeseen liittyvällä toimenpideohjelmalla.

Itä-Suomen EAKR-ohjelmaehdotus valmistellaan maakuntaliittojen johdolla Kainuun toimiessa koordinaattorina. ESR-toimenpideohjelman Itä-Suomea koskevan alueosion valmistelu on TE-keskusten vastuulla. Koordinaattorina on Etelä-Savon TE-keskus.

Osaamista, innovaatioita ja saavutettavuutta

EU-ohjelmien on oltava linjassa unionin politiikkalinjausten, rakennerahastoasetusten sekä kansallisen strategian kanssa. Euroopan unionin ja Suomen kansalliset linjaukset korostavat osaamisen ja innovaatio toimintojen vahvistamista sekä saavutettavuuden parantamista. Nämä sopivat hyvin myös Itä-Suomen maakuntien kehittämistavoitteisiin.

Itä-Suomen yhteisessä EU-ohjelma valmistelussa on linjattu seuraavia lähtökohtia:

- EU-ohjelmien sisältövalmistelu kytetään tiiviisti maakuntaohjelmatyöhön.
- EU:n tavoiteohjelmat muodostavat seitsemivuotiselle ohjelmakaudelle maakuntien erilaiset strategiset painotukset huomioon ottavan väljähkön rahoitusvälineen.
- Rahoitusta kohdennetaan maakuntaohjelmien painotusten mukaisesti yritys-toimintaan ja innovaatioihin, kilpailukykyiseen toimintaympäristöön, osaamiseen ja työvoimaan liittyviin toimenpiteisiin sekä hankkeisiin.
- Ohjelmat täydentävät lisäysperiaatteen mukaisesti kansallista politiikkaa. Pääsääntöisesti myös Itä-Suomessa liiken-investoinnit ja muu perusinfrastruktuuri, työllisyyspolitiikka, ympäristöpolitiikka ja peruspalvelut on voitava rahoittaa kansallisesti. Itä-Suomeen on saatava kansallista budjettirahoitusta myös tutkimukseen, tuotekehitykseen sekä osaamisen ja yritysten toimintaympäristön vahvistamiseen.

Monipuolista ja laajapohjaista valmistelua

Maakuntaohjelman sekä EU:n rakennerahasto-ohjelmien maakunnallinen valmistelu on painottunut Pohjois-Savossa työryhmiin. Ohjelmatyötä varten perustettiin

kaksi uutta työryhmää: yritystyöryhmä sekä elinympäristö- ja bioenergiaryhmä. Jo aikaisemmin perustetut liikennejärjestelmätyöryhmä sekä asumistyöryhmä ovat osallistuneet ohjelman valmisteluun.

Eri toimialoja edustavilla klusteriryhmillä on merkittävä rooli ohjelmien laadinnassa. Ne ovat ottaneet kantaa vuosina 2007–2010 toteutettaviin ja käynnistettäviin hankkeisiin, joilla on merkittävä vaikutus kuntien, seutujen ja maakunnan kehittämiseen. Myös seudut ovat tarkistaneet kehittämishjelmansa ja -strategiansa.

Päätöksiä loppuvuodesta

EAKR-toimenpideohjelmaehdotuksesta ja ESR-alueosioehdotuksesta pyydetään lausunnot keskeisiltä itäsuomalaisilta tahoilta. Ohjelmaehdotukset käsitellään maakuntien yhteistyöryhmissä ja ne tulevat maakuntaliittojen hyväksyttäväksi. EAKR-ohjelmaehdotus on jätettävä sisäasiainministeriölle 31.8.2006 ja ESR-alueosioehdotus työministeriölle 29.9.2006 mennessä. Valtioneuvosto hyväksyy toimenpideohjelmat myöhemmin syksyllä.

Pohjois-Savon maakuntaohjelma valmistellaan siten, että se voidaan hyväksyä maakuntavaltuustossa marraskuussa 2006.

*Simo Kotiluoto
maakuntasuunnittelija*

Työskentelyä Kuopion WellTeknian Brainstorming -ympäristössä.

Rehtori Matti Uusitupa:

KUOPION YLIOPISTO EDISTÄÄ ALUEKEHITYSTÄ OSAAMISTA LISÄÄMÄLLÄ

Savo Sinuksi -lehti tiedusteli keväällä Kuopion yliopiston rehtori **Matti Uusituvalta**, miten 40-vuotias yliopisto edistää alueellisen vaikuttamisen ja kehittämisen tehtäväänsä EU:n uudella rakennerahastokaudella 2007–2013 ja mitä se toivoo maakunnallisilta EU-rahoittajilta.

Rehtori Uusituvan mukaan Kuopion yliopiston strategiassa alueellinen vaikuttaminen on keskeinen osa-alue. – Se tapahtuu parhaiten yliopiston perustehtävää toteuttaen: laadukasta koulutusta antamalla ja kehittämällä kansainvälisesti menestyvää yliopistoa. Yliopiston tehtävinä ovat osaamistason nostaminen, innovaatiot, korkean teknologian yritysten kehityksen turvaaminen, uusien yritysten synnyttäminen ja alueen vetovoiman parantaminen.

– Kuopion yliopiston painopistealoina ovat molekyyli lääketiede, lääketutkimus ja biotekniikka, ympäristöterveys ja ympäristön muutosten tutkimus sekä lääketieteen ja hyvinvointialan teknologia. Myös ns. e-health- ja hyvinvointipalvelututkimus tukevat maakunnan osaamista.

Rehtori Matti Uusitupa

– Yliopisto on aktiivinen toimija Osaamiskeskusohjelmassa ja kaikissa hankkeissa, joilla aluetta kehitetään. Inhimillinen turvallisuus laajasti ymmärrettynä voi tarjota uutta Pohjois-Savolle. Sama koskee sensoreteknologiaa, jonka sovellukset laajenevat lähivuosina, korostaa Matti Uusitupa.

Yliopisto-ammattikorkeakoulu –makrohanke?

Uusituvan mukaan yliopistolla on hyvät kokemukset nykyiseltä tavoite 1 -ohjelmakaudelta. – Toivomme vaikuttavia hankkeita, joilla kehitämme yliopistoa sekä Itä-Suomea. Yliopiston näkökulma on hyvin samansuuntainen kuin eurooppalainen näkökulma; osaamiseen pitää investoida ja tutkimusta tukea.

– Tulevalla ohjelmakaudella yliopistolle suunnattavan tuen tulisi olla sopusoinnussa yliopiston strategian kanssa, joka on laadittu laajasti maakuntaa kuunnellen. Strategiassa on otettu huomioon yliopiston kolmas tehtävä eli alueellinen vaikuttaminen. Olemme näin ollen samassa "veneessä" maakunnan muiden kehittäjien kanssa.

– Mielenkiintoinen hanke on yliopisto-ammattikorkeakoulu-konsortio. Siitä voisi luoda maakunnallisen makrohankkeen rokkeilla avauksilla. Näkisin tämän hankkeen nopean etenemisen tukevan koko alueen kilpailukykyä, tuumaa Matti Uusitupa.

INNOVATIIVISET TOIMET –OHJELMASTA TUKEA ITÄ-SUOMEN HYVINVOINTIHANKKEISIIN

Uuden Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman ensimmäiset projektit ovat käynnistymässä kesällä 2006. Ohjelman ohjauskomitea suositti toukokuun kokouksessaan kahden hankkeen rahoittamista. Kevään projektihakuun tuli 41 hakemusta.

Oy European Health Promotion Center Ltd:n **MediX**-hankkeella tähdätään itäsuomalaisen terveys- ja terveysturvakäsitteiden tuoteistamiseen ja vientiin lähinnä Pietarin markkinoille. Hengitysliitto Heli ry:n Kaprakan kuntoutuspalvelukeskuksen **TYHY-TEKNO** -hankkeessa luodaan teknologiaa hyödyntäviä palvelukonsepteja työhyvinvoinnin edistämiseen.

Tämän vuoden alusta käynnistynyt uusi Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelma ulottuu Etelä-Savoon, Kainuuseen, Pohjois-Karjalaan ja Pohjois-Savoon. Sen hallinnoijana on Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Ohjelman

rahoitusvarat ovat yhteensä noin 3,5 milj. euroa, josta 2 miljoonaa tulee EU:lta.

Ohjelmakoordinaattori **Jarno Turusen** mukaan ohjelman päätavoitteena on aikaansaadakseen hyvinvointialalle käyttäjä- ja asiakaslähtöisiä uutta teknologiaa hyödyntäviä innovaatioita, tuotteita ja toimintatapoja. Niillä edistetään ja luodaan Itä-Suomen elinkeinotoimintaa.

Pohjois-Savon liiton kokouksia syksyllä 2006

Maakuntavaltuusto

- 23.8.
- 13.11.

Maakuntahallitus

- 7.8.
- 28.8. (myös Itä-Suomen maakuntahallitusten yhteiskokous)
- 25.9.
- 23.10.
- 27.11.
- 18.12.

Maakunnan yhteistyöryhmä

- 11.9.
- 9.10.
- 11.12.

ITÄ-SUOMEN MAKROHANKKEET ETENEVÄT

Maaliskuun alusta 2006 Itä-Suomen Ohjelmajohtajana Kajaanissa aloittanut **Pentti Malinen** on loppupalven ja kevään aikana perehtynyt tiiviisti Itä-Suomi -ohjelman 14 makrohankkeeseen. Hänen mukaansa ne ovat edenneet vastuumaakuntien valmistelussa melko erilaista vauhtia johtuen osin hankkeiden laajuuseroista. Yleiskuva on kuitenkin varsin hyvä ja makrohankekokonaisuus näyttäisi pysyvän pääosin koossa.

Seuraavina haasteina ovat lopullisten hankesuunnitelmien laadinta, rahoituksen etsiminen edistyneimmille makrohankkeille ja tietysti niiden toteuttaminen käytännössä. Nopeimmissa hankkeissa tähän saatetaan päästä kuluvan vuoden lopulla.

Itä-Suomen makrohankkeiden valmistelu etenee siten, että kesäkuun alussa pidetyn ministeriöesittelyn jälkeen niitä esitellään tarkemmin eri rahoittajille ja koko toteuttamissuunnitelma käsitellään elokuun lopulla Itä-Suomen neuvottelukunnan huipukokouksessa sekä maakuntahallitusten yhteiskokouksissa Sotkamossa.

Nämä Itä-Suomen yhteiset käsittelyvaiheet ovat Pentti Malisen mielestä erittäin tärkeitä eri osapuolten sitouttamiseksi makrohankkeiden rahoitukseen ja toteutukseen. – Esimerkiksi EU:n tulevan rakennerahastokauden 2007–2013 strategioissa ja eri ohjelmissa on otettava makrohankkeet huomioon.

Makrohankkeet kiertävät kesällä jokaisessa itämaakunnassa kommentoitavina ja evästettävänä vastuumaakuntien valmisteluyön perustalta. Lisäksi etenkin toteutusvaihetta lähimpänä oleville hankkeille etsitään rahoittajia. Jatkomahdollisuuksia viitoittavat myös ministeriöiltä ja muilta rahoittajilta saadut vastaukset.

Makrohankkeita jo pitkällä

Pentti Malisen mukaan mahdollista on makrohankekokonaisuuden tiivistäminen. – Tavoitteena ovat joka tapauksessa isot, koko Itä-Suomen yhteiset ja laajasti vaikuttavat hankkeet. Niihin tarvitaan määrätietoisia päätöksiä jokaisessa viidessä itämaakunnassa. Kuhunkin makrohankkeeseen tarvitaan toimijoita suurimmasta osasta itämaakuntia.

Ohjelmajohtaja Pentti Malinen

– Yksi pisimmälle edenneistä makrohankkeista on Helsingin yliopiston kauppakorkeakoulun ja Mikkelin pienyrityskeskusten valmisteleva Itä-Suomen liiketoimintaosaamisen verkostohanke. Siinä on valmistunut esiselvitysvaihe ja seuraavaksi edetään hankesuunnitelmaan. Liiketoimintaosaaminen on Itä-Suomessa yleinen pienyrityksen kehityksen, kasvun ja kansainvälistymisen pullonkaula. Tältä osin etenkin Venäjän vientiin suuntautuva liiketoiminnan kehittäminen on Itä-Suomelle hyvä yhteinen tavoite. Venäjä-osaamisen vahvistamiseen liittyy pari muutakin makrohanketta, sanoo Malinen.

Joensuun seudun kehitysyritys JOSEK:in ja Itä-Suomen energiatoimiston valmisteleva

ma Itä-Suomen Bioenergiaohjelma on Pentti Malisen mukaan vahvalla perustalla. – Siihen on saatu koottua laaja asiantuntemus ja kattava verkosto. Yrityksiä on sitoutunut mukavasti hankkeeseen.

Pohjois-Savossa valmisteltavista makrohankkeista kaikki kolme ovat edenneet valmistelussa Malisen mukaan hyvin. Lähimpänä hankevaihetta on hyvinvointiteknologian osaamisen ja viennin edistämishanke mutta myös hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen sekä itäsuomalaisen elintarvikealan kilpailukyvyyn kehittäminen ovat edistyneet suunnitellusti.

– Hyvinvointialalla on neljä makrohanketta. Toimiala on tulossa seuraavina vuosikymmeninä erittäin suurten toiminnan kasvu- ja tehostamishaasteiden eteen Itä-Suomessa. Tehtävänä on nyt eliminoida mahdolliset päällekkäisyydet hyvinvointimakrohankkeiden kesken. Elintarvikesektorin kehittäminenkin on Itä-Suomelle tärkeää, koska sen osuus aluekansantuotteesta on merkittävämpi kuin maassa keskimäärin, sanoo Pentti Malinen.

Hänen mielestään Itä-Suomi-yhteistyö on edistynyt makrohankkeiden valmistelussa. – Verkostoitumista on muutoinkin itämaakuntien kesken mm. sosiaalialalla, bioenergia-asioissa, etälukiotoiminnassa, matkailun edistämisessä, osaamiskeskus- ja aluekeskushjelmissä sekä EU-tukipolitiikassa. Etenkin osaamiskeskusohjelmassa Itä-Suomella on mahdollisuudet nousta parilla-kolmella alalla johtavaksi suuralueeksi.

Itä-Suomi -ohjelman makrohankkeet (suluisuissa valmistelumaakunta)

- M1a Itä-Suomen metsäsektorin kilpailukyvyyn vahvistaminen (Pohjois-Karjala)
- M1b Itäsuomalaisen elintarvikealan kilpailukyvyyn kehittäminen (Pohjois-Savo)
- M2a Itä-Suomen bioenergiaohjelma (Pohjois-Karjala)
- M2b Mittaustekniikan kehittäminen Idän kaaren alueella (Kainuu)
- M2c Itä-Suomen mediatuotanto-, -koulutus- ja jakelukeskittymä (Pohjois-Karjala)
- M3 Itä-Suomen liiketoimintaosaamisen verkoston luominen ja vahvistaminen (Etelä-Savo)
- M4 Alihankintaa ja yritysyritystä rajan takaa (Etelä-Karjala)
- M5 Finnish-Russian Cross-Border University Consortium (Pohjois-Karjala)
- M6 Lakeland-imagon kohottaminen: Saimaa-Pielinen maailmanperintökohteeksi (Etelä-Savo)
- M7 Keskeisimmät strategiset liikennehankkeet Itä-Suomessa (Itä-Suomen neuvottelukunta)
- M8 Venäjän kielen aseman vahvistaminen kouluissa
- M9 East Side Story (Etelä-Savo)
- M10 Väestön ikääntymisen haasteet ja mahdollisuudet (Kainuu)
- M11 Terveystieteen edistäminen (Kainuu)
- M12 Hyvinvointiyrittäjyyden edistäminen (Pohjois-Savo)
- M13 Hyvinvointiteknologian osaaminen ja vienti (Pohjois-Savo)
- M14 Itä-Suomi – maahanmuuton mallialue (Etelä-Savo)

Hyvinvointiyrittäjyydelle ja -viennille vauhtia Pohjois-Savosta

Hankepäällikkö **Sari Andersson** kertoo, että Ylä-Savon Kehitys Oy:ssä on laadittu Savonia-ammattikorkeakoulun ja itäsuomalaisten kehittämissyhtiöiden kanssa alkuvuodesta hyvinvointiyrittäjyyden kehittämissuunnitelmaa Itä-Suomeen. –Tavoitteena on selvittää, miten julkisen sektorin hallitsemalle hyvinvointialalle saataisiin aidot ja toimivat markkinat. Se tarkoittaa palvelujen tuotteistamista, pätevää hinnoittelua, riittävää osto- ja myyntiosaamista, laadunvalvontaa sekä yleensä markkinoiden syntymistä.

Näihin tavoitteisiin päästään mm. monitasoisella koulutuksella niin yrittäjille kuin julkisen sektorinkin edustajille. Hyvinvointipalvelujen markkinoiden avaaminen on melko hidas prosessi, mutta sen käynnistämällä on jo kiire. Itä-Suomelle tällä asialla on erityisen suuri merkitys ikääntyvän väestörakenteen vuoksi.

Savonia-ammattikorkeakoulun lisälmen yksikössä käynnistyy ensi syksynä hyvinvointiyrittäjyyden koulutusohjelma pilottoimintana. Myös Kajaanissa ja Savonlinnassa on suunnitteilla hyvinvointialaan liittyvää ammatillista koulutusta. – Sen on oltava riittävän erikoistunutta. Alaa leimaa monimutkainen ja muuttuva lainsäädäntö sekä lupamenettely, joka vaihtelee asiakasryhmittäin. Koulutusta tarvitaan palvelujen tuotteistamiseen, markkinointiin ja laadunvalvontaan. Myös teknologia ja muotoilu tulevat mukaan hyvinvointipalveluissa mm. apuvälineiden kehittämisessä, muistuttaa Sari Andersson.

Kehittämispäällikkö **Ilkka Vartiainen** Kuopion Teknologiakeskus Tekniasta toivoo hyvinvointitekologiaan aktiivisempaa kehittämistoimintaa ja EU-tukien suuntaamista siihen seuraavalla rakennerahastokaudella vähintään nykyisellä painolla. – Teknologiaapanostuksilla voidaan kehittää terveyspalvelujen markkinoille uusia kaupallistettavia tuotteita. Sosiaalialalla se on vaikeampaa muttei mahdotonta. Esimerkiksi suomalainen päivähoito- ja koulutusjärjestelmä tai jotkin sen osat voisivat olla tuotteistettavissa vientiin. Muutoinkin ns. matalan teknologian palveluihin kannattaa panostaa, koska perinteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tarve ei ole hävinnyt uuden teknologian tieltä.

Elintarvikealan hankkeesta hyvää asiantuntemusta

Projektipäällikkö **Vuokko Tuononen** Sisä-Savon Kehitys Oy:stä kertoo, että itäsuomalaisen elintarvikealan kilpailukyvyn kehittämisen

Kuopion Microteknia ja Tietoteknia ovat pohjoissavolaisen hyvinvointialan yrittäjyyden hautomoita ja tyyssijoja.

malaisen elintarvikealan kilpailukyvyn kehittäminen -makrohankkeessa on tehty jo alustava hankesuunnitelma ja se on lähtenyt maakuntiin kommenttikierrokselle. Hankesuunnitelman on määrä valmistua syksyllä. Siinä on tuotteistamis- ja erikoistumisnäkökulma vahvana nimenomaan kansainvälisten menestystuotteiden saavuttamiseksi.

Hankesuunnitelmassa käsitellään omina ryhminään kala- ja riista, marjat ja sienet sekä lähi- ja luomuruoka, koska niillä on jonkin verran toisistaan poikkeavat menestysstrategioiden lähtökohdat. Vuokko Tuonosen mukaan makrohankkeen valmisteluun on saatu ilahduttavan paljon asiantuntija-apua. Elintarvikealan osaamisverkosto on Itä-Suomessa laaja ja siitä löytyy monenlaista hyödyllistä tutkimustoimintaa ja osaamista.

Teksti ja kuvat: Ilpo Lommi

RAHOITUSTA NAAPURUUS-OHJELMASTA

Euregio Karelia -naapuruusohjelma (aikaisemmin Karjala Interreg III A -ohjelma) on avautunut. Pohjoissavolaiset toimijat voivat hakea hankkeilleen tietyin edellytyksin rahoitusta tästä ohjelmasta. Tukihakemukset on lähetettävä sihteeristölle 10.7.2006 mennessä. Tarkempia tietoja osoitteesta: <http://www.euregiokarelia.fi/FI/lomakkeet/>

EU-TUKIHAKEMUKSIEN VIRTA JATKUU – TUKIA ON VIELÄ JÄLJELLÄ

EU:n tavoite 1 -ohjelman tukihakemuksia on laadittu Pohjois-Savossa alkuvuodesta edelleen melko runsaasti joskin niiden määrä vaihtelee rahoittajaorganisaatioiden kesken. Tämä on Pohjois-Savon liiton EU-koordinaattori **Sanna Rissasen** mukaan luonnollista, koska osalla rahoittajista ohjelmakauden määrärahat on jo sidottu lähes täysimääräisesti. Rahoitusta on silti joissakin toimenpidekokonaisuuksissa jäljellä. Vaikka tukien myöntäminen päättyy kuluvan vuoden lopussa, on hankkeilla toteuttamisaikaa vuoden 2007 loppuun saakka. Tukia voidaan maksaa 30.6.2008 asti.

Alkuvuodesta eniten EU-tukihakemuksia on jätetty Pohjois-Savon työvoima- ja elinkeinokeskuksen yritys- ja maaseutuosastoille. Yritysosastolle oli toukokuun puoliväliin mennessä tullut yhteensä noin 80 investointi-, kehittämis- ja toimintaympäristötukihakemusta, mikä on rahoituspäällikkö **Timo Karjalaisen** mukaan edellisvuotta hieman suurempi määrä.

– Se on myönteistä, koska yritysosastolla on rahoitusta sitomatta 7 milj. euroa, mistä neljä miljoonaa koostuu elokuussa tulevasta myöntövaltuuksien palautuksista.

Pohjois-Savon TE-keskuksen maaseutuosastolla oli toukokuun alussa käsittelyssä lähes sata yritystuki- ja kehittämishanketta. Niistä yli puolet on jätetty tänä vuonna. Kehittämispäällikkö **Pekka Kärkkäisen** mukaan hankkeisiin on varattava viitisen miljoonaa euroa EU-tukia ja kansallista vastinrahaa.

– Myöntämisvaltuuksia jää vielä loppuvuodelle noin miljoona euroa. Etenkin hyviä maaseudun yritystukihankkeita kannattaa viritellä, koska seuraavalla rakennerahastokaudella niiden tukitaso on pienemässä. Esimerkiksi kone- ja laiteinvestoinnit sekä nopeat rakennushankkeet voivat tulla kyseeseen. Kehittämishankkeissa voi vielä muutamalla uudella infrahankkeella olla mahdollisuuksia tukeen.

TE-keskuksen työvoimaosastolle on tullut kaksi hanketta. ESR-koordinaattori **Merja Hilpisen** mukaan työvoimaosastolla on enää niin niukasti Euroopan Sosiaalira-

haston myöntövaltuuksia jäljellä, ettei suuriin hankeavauksiin pystytä tällä rakennerahastokaudella. ESR-tuista on sidottu yli 92 %. Työllisyysperusteista EAKR-investointitukea on työvoimaosastolla myönnettävissä lähes miljoona euroa. Tukihakemusten laatimisella alkaa olla kiire, koska tällaiset hankkeet käynnistyvät usein melko hitaasti.

ESR-rahoitusta jäljellä maakuntaliitossakin

Pohjois-Savon liittoon on alkuvuodesta tullut viisi hakemusta Euroopan Aluekehitysrahastosta (EAKR) rahoitettaviksi. EU-koordinaattori **Kari Tarkiainen** arvelee, että jos alkuvuoden hakemukset ovat tukikelpoisia, täytyy maakunnan liiton EAKR-tuen myöntövaltuus lähes kokonaan.

– Ehkä muutamalle EAKR-hankkeelle olisi syksyllä vielä rahoitusta. Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoitusta on sitomatta osaamispääoman kehittämiseen ja työvoiman osaamisen lisäämiseen Pohjois-Savon liitolla noin 0,6 milj. euroa. Toivom-

me esimerkiksi koulutusorganisaatioilta muutamaa hyvää hanketta.

Itä-Suomen lääninhallituksen sivistysosastolle tuli alkuvuodesta neljä EU-tukihakemusta. EU-koordinaattori **Juha Minkkisen** mukaan tukivarat ovat kuitenkin niin vähissä, ettei moniin uusiin hankkeisiin ole voimavaroja.

– ESR-tukea ja kansallista vastinrahaa on sitomatta yhteensä noin 450 000 euroa, mutta EAKR-tuet ovat lähes kokonaan sidottu. Muutamille hyvälle ESR-hankkeelle olisi tilausta. Toivomme vielä mm. työmarkkinoiden toimivuutta edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä koulutushankkeita.

Pohjois-Savon ympäristökeskukselle ei ole alkuvuodesta tullut EU-tukihakemuksia, mutta se ei ole YVA-koordinaattori **Jaana Tuhkalaisen** mukaan huolestuttavaa, koska tukivaroja on myöntämättä enää 180 000 euroa. Tästäkin määrästä on jo lähes kaikki varattu aiemmin tullessiin tukianomuksiin.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Pohjoissavolaisilla EU-rahoittajilla on vielä hieman tukivaroja myönnettävänä.

SYNNYTYSSAIRAALA TULEE TUTUKSI VIRTUAALISESTI

Yksi maakunnan tulevaisuutta vahvasti rakentavista pohjoissavolaisista EU-hankkeista on Savonia-ammattikorkeakoulun Tutuks-projekti. Siinä on rakennettu virtuaalinen eli Internetissä toimiva tutustumisen KYS:in synnytysklinikkaan. Savonia-ammattikorkeakoulun Business-yksikön EU:n, valtion ja kuntien tuella tekemää Tutuks-palvelua (www.synnytystutuksi.fi) voidaan hyödyntää ajasta ja paikasta riippumatta.

Nettikävijät pääsevät tutustumaan tietokoneellaan Kuopion yliopistollisen sairaalan synnytysosaston hoitokäytäntöihin ja -tiloihin. Etäämpänä asuvat perheetkin voivat näin aiempaa paremmin ja omaehtoisesti valmentautua iloiseen synnytystapahtumaan. Varsinkin ensisynnyttäjille ennakkovalmennus on tärkeää.

Tutuks-hankkeen projektipäällikkö **Päivi Niiranen** kertoo, että viime huhtikuussa avattu palvelu on myös hyvä apuväline neuvoloiden työntekijöille asiakkaiden opastuksessa. Sitä voidaan hyödyntää niin ikään terveysalan koulutuksessa, terveydenhoitajien tietojen päivittämisessä sekä uuden henkilöstön perehdyttämisessä KYS:in synnytysairaalan toimintaan.

Palvelu sisältää tekstein, digi- ja videokuvien sekä äänellä havainnollistetun kuvituksen esimerkiksi synnytysairaalan synnytysvastaanotosta, synnytysalasta, lapsivuodeosastosta, synnyttämättömien vuodeosastosta, leikkaussalista sekä lasten teho-osastosta. Tietosisällön ovat tuottaneet ja tarkistaneet terveydenhuollon asiantuntijat. Kaikille avoin palvelu jää toimintaan elokuun lopussa 2006 päättyvän Tutuks-hankkeen jälkeksi.

Palvelu leviää maailmalle

Päivi Niiranen ja hänen työparinsa, suunnittelija **Kristiina Ahlberg**, kiertävät kevät-kesällä kouluttajina Pohjois-Savossa lähes 40 äitiysneuvolaa opastaen terveydenhoitajia ja lääkäreitä esittelyohjelman hyödyntämisessä. Päivi ja Kristiina ovat vuoden 2004 alussa käynnistyneen hankkeen keskeisiä kehittäjiä ja ideanikkareita.

Hankkeen toteutuksen ovat mahdollistaneet Pohjois-Savon liiton myöntämä EU-rahoitus, valtion kansallinen vastinraha sekä 11 pohjoissavolaisen kunnan taloudellinen tuki.

Jo ensimmäiset palautteet ovat kertoneet palvelun tarpeesta ja myönteisestä vastaanotosta. Informaatiota jaetaan myös Savonia-ammattikorkeakoulun oppilastyönä tehdyillä julisteilla, esitteellä sekä nettikäyntikorteilla. Itse Tutuks-hankkeesta löytyy tietoa netistä osoitteesta www.tutuks.fi.

Palvelun graafinen ulkoasu on Kristiina Ahlbergin kädenjälkeä. Tietosisällön on tuottanut terveystieteiden maisteri, sairaanhoitaja Päivi Niiranen yhteistyössä KYS:in synnytysklinikkan kättilöiden sekä Kuopion Petosen äitiysneuvolan tervey-

Projektipäällikkö Päivi Niiranen.

denhoitajien kanssa. Erityisen merkittävää on KYS:in ylilääkärin, professori **Seppo Saarikosken** työpanos. Myös puolenkymmentä odottavaa äitiä on tuonut esiin nettisivujen loppukäyttäjien näkökulmaa sekä nettisivujen helppokäyttöisyyttä, selkeyttä ja kiinnostavuutta. Näitä asioita on testattu WellTeknian upouudessa käytettyvyydestilaboratoriossa. "Nettitähtinä" on neljä pohjoissavolaista lapsiperhettä.

Muitakin esittelyjä samalla konseptilla?

Päivi Niiranen mukaan pieniä pulmia on syntynyt neuvoloiden vanhentuneesta tietokonekalustosta. – Toivottavasti asia korjaantuu, koska muitakin terveydenhoitopalveluja esitellään jatkossa kasvavasti virtuaalisesti.

Hänen ja Seppo Saarikosken mukaan esimerkiksi sydämen ohitusleikkauksissa, polven tähytyksissä ja lonkkaproteesi-leikkauksissa olisi virtuaalinen ennakkoesittely potilaille mielekästä. Tutuks-hankkeen konsepti on siirrettävissä myös tällaisten toimenpiteiden kuvauksiin. Hanke on herättänyt kiinnostusta Pohjois-Savon ulkopuolella jopa kansainvälisesti.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

www.synnytystutuksi.fi -palvelun etusivulta käyttäjä voi valita haluamansa hoitopolun. Sen jälkeen hän astuu virtuaalisesti synnytysairaalaan tutustumaan toimintoihin sekä tiloihin.

KUNTATALOUDEN ALIJÄÄMÄ SYVENI EDELLEEN – TOIMINTAKULUJEN KASVU HIDASTUI POHJOIS-SAVOSSA

Pohjois-Savon kuntien talouden tilassa ei tapahtunut vuonna 2005 olennaista käännettä parempaan, vaikka toimintakulujen kasvuvauhti käyttötuloihin verrattuna hidastui hieman. Silti toimintamenot nousivat yhä 0,4 prosenttiyksikköä käyttötuloja nopeammin. Pohjois-Savon kuntatalouden vahvistuminen edellyttää, että useimmissa kunnissa menojen kasvu on rajoitettava 2–3 prosenttiin vuodessa. Sitä on hillittävä erityisesti kuntien suurimmilla toimialoilla eli sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä sivistystoimissa. Kuntakohtaiset erot talouskehityksessä ovat suuria. Suhteellisesti eniten tilanne heikkeni Varkaudessa.

Vaikka verotulojen kehitys kokonaisuutena oli tyydyttävä, jäi kunnallisveron tuoton kasvu vaatimattomaksi. Tämä johti kuntien alijäämien lisääntymiseen. Pohjois-Savon kuntien tilikausi jäi alijäämäiseksi -128 euroa/as. Alijäämää syntyi 17 kunnassa ja vain kuuden vuositulos oli ylijäämäinen. Maakunnan aluekeskuskuntien eli Kuopion, Varkauden ja Iisalmen talous jäi huomattavan alijäämäiseksi.

Pohjois-Savon kuntien toimintakulut v. 2005 olivat 4 716 euroa/as. Kasvua edellisvuodesta oli 5,1 %. Erot kuntien kesken ovat suuria. Kuntien toimintakulujen lisäys selittyi lähes kokonaan henkilöstökulujen (+4,7 %) ja terveydenhuollon menojen kasvulla.

Käyttötulojen kasvu hidasta

Pohjois-Savon kuntien käyttötulot eli toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien summa toteutui 4,7 % edellisvuotta suurempana. Käyttötulot olivat 4 831 euroa/as ja ne riittivät niukasti kattamaan toimintakulut. Pohjois-Savon kuntien valtionosuudet kasvoivat edellisvuodesta 4,7 % yhteensä 1 337 euroon/as.

Pohjois-Savon kuntien saama verotulon tase on vähentynyt jyrkästi neljänä viime vuotena, mikä on tärkein syy kuntien tulopohjan murenemiseen. Tämän vuoden verotulotasausarvio on 62 milj. euroa. Kuntien palvelumaksuista, liikelaitosten maksutuloista ja satunnaisista tuloista muodostuvia toimintatuottoja kertyi 1 176 euroa/as, missä oli kasvua 7,2 %. Verotulot nousivat yhteensä 2 318 euroon/as eli 4,1%.

Pohjois-Savon kuntien vuosikate pysyi edellisvuoden tasossa eli 32,3 milj. euros-

sa. Viiden kunnan vuosikate oli negatiivinen. Eniten se oli miinuksella Varkaudessa, -210 euroa/as. Parhaat vuosikatteen olivat Lapinlahdella, 286 euroa/as ja Lepävirralla, 285 euroa/as.

Lainakanta kasvoi tuntuvasti

Kuntien velkaantuminen hidastui mutta niiden yhteenlaskettu lainakanta nousi 1 102 euroon/as. Siinä on kahdessa vuodessa kasvua peräti 414 euroa/as. Eniten lainaa oli Varkaudella, 2 582 euroa/as. Tuusniemi jatkaa velattomana. Konsernilainoja Pohjois-Savon kunnilla on keskimäärin 3 442 euroa/as.

Pohjois-Savon kunnat investoivat 471 euroa/as eli vajaa sata euroa edellisvuotta vähemmän. Bruttoinvestoinnit olivat viime vuonna yhteensä 117,8 milj. euroa.

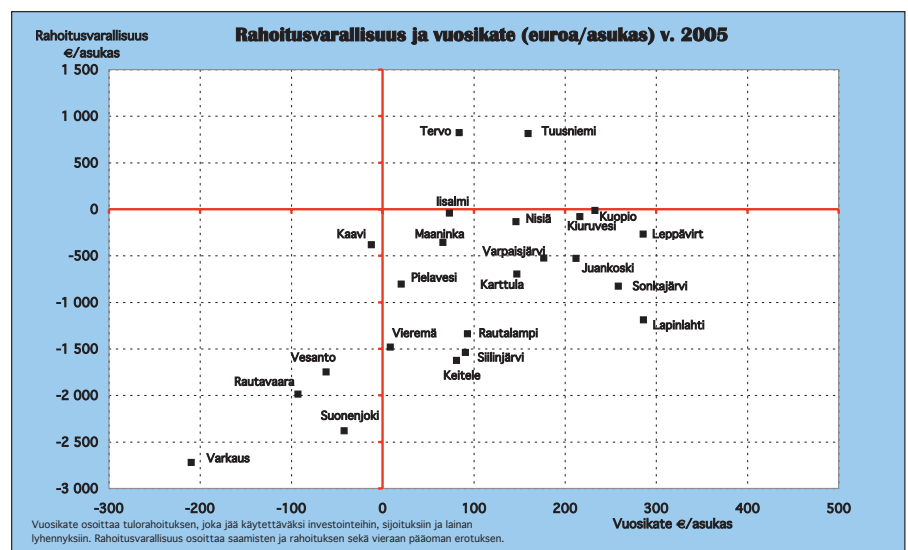
Huolta kuntataloudesta

Pohjois-Savon liiton vs. maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** ja kuntataloustyöryhmän puheenjohtaja **Olavi Ruotsalainen** olivat huolissaan kuntatalouden ja palvelurakenteiden kestävydestä toiminnallisten haasteiden kasvaessa mm. väestön ikään-tyessä.

Jussi Huttunen pitää usean pohjoissavolaisen kunnan talustilannetta huolestuttavana, jos luottojen korot nousevat ja kuntien tulopohja murenee. – Kunnat eivät juurikaan voi yritysten tapaan parantaa tuloksiaan palvelujensa tai tuotteidensa myyntiä lisäämällä. Myös omaisuuden realisointimahdollisuudet ovat rajalliset. Siksi kunnallistaloutta joudutaan kohentamaan edelleen säästöillä, vaikka palvelupaineet lisääntyvät etenkin sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Olavi Ruotsalainen perää valtiolta kaikille kuntalaisille yhtäläisesti ja maksutta tarjottavien palvelujen määrittämistä. Kunnallisten palvelujen maksuissa olisi hänen mielestään otettava käyttöön suurempi porrastus asiakkaiden tulojen ja varallisuuden perusteella.

Teksti: Ilpo Lommi

Rahoitusvarallisuus ja vuosikate -taulukko kuvaa kuntien taloudellista kantokykyä.

PARAS-PUITELAKIESITYS TULEE ELO-SYYSKUUSSA 2006

Kunta- ja palvelurakennehankkeen (PARAS) mahdollistavan puitelakiehdotuksen piti olla valmis eduskunnalle annettavaksi tämän vuoden juhannukseen mennessä. Lain valmistelu ei ole kuitenkaan edennyt odotusti ja esityksen teko eduskunnalle on siirtymässä syksyyn.

Lakiluonnoksen mukaan palvelut pitää järjestää yhteistoiminta-alueilla, jotka pystyvät vastaamaan niiden rahoituksesta. Kuntakoolle ei kirjattane asukasmääräraja, mutta perusterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen asukasmääräksi on kaavailtu noin 20 000 asukasta. Tästä voitaisiin poiketa erityisolosuhteiden, mm. harvan asutuksen tai saaristorakenteen takia. Erikoissairaanhoitoa pyritään kokoamaan kuntayhtymiin, joiden jäsenkunnissa on yhteensä vähintään 100 000 asukasta. Kuntayhtymiä voi maassa olla enintään 22. Niiden valtuustot valittaisiin suorilla vaaleilla.

Alueille on kaavailtu perustettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien edustajista koottuja kansallisia neuvostoja koordinoimaan toimialan sisäistä työnjakoa. Yliopistosairaaloitten ympärille muodostettaisiin maahan viisi "miljoonapiiriä". Niiden tehtäväksi tulisi mm. valtakunnallisesti yhteensopivien tietojärjestelmien rakentaminen.

Lakiluonnoksen mukaan kuntia veloitetaan esittämään valtioneuvostolle suunnitelma palvelujen järjestämisestä vuoden 2007 syyskuun alkuun mennessä. Sillä pitää olla kunnanvaltuuston hyväksyntä. Mikäli kunta ei tee suunnitelmaa, valtioneuvosto päättää sen palvelujen järjestämisestä. Kunnilla olisi aikaa sopia yhteistoiminnasta kesäkuun 2008 alkuun mennessä. Jos sopimuksia ei synny, valtioneuvosto voi pakottaa kunnat yhteistyöhön.

Kuopion Kallaveden lukion ylioppilaita keväällä 2006.

Opetustoimessa asiantuntijaryhmä

Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus on asettanut alueellisen opetustoimen asiantuntijaryhmän. Työryhmän tehtävänä on arvioida koulutuksen ja opetuksen nykyistä toimintatapaa ja organisoitumista Pohjois-Savossa sekä esittää vaihtoehtoisia järjestämismalleja tulevaisuuden haasteita varten. Työryhmään on kutsuttu 1–2 omistajien ja ylläpitäjien edustajaa jokaisesta viidestä seutukunnasta sekä Itä-Suomen lääninhallituksen edustaja. Työryhmä keskittyy ensisijaisesti perusopetukseen, lukio-opetukseen sekä ammatilliseen perusopetukseen ja aikuiskoulutukseen.

Opetustoimen järjestämisen arviointi on välttämätöntä, koska Pohjois-Savossa ikäluokat pienenevät. Työryhmän tehtävänä on antaa toimenpide-ehdotuksia ja suosituksia kunnille sekä ylläpitäjille. Niiden toimeenpano on kuitenkin viime kädessä kuntien ja ylläpitäjien päätettävissä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteet arvioitavaksi

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on yli puolet kuntien kaikista käyttötalousmenoista. Perusterveydenhuolto on järjestetty väestöpohjaltaan vaihteleviin kuntayhtymiin tai kunnat ovat järjestäneet perusterveydenhuollon palvelut itsenäisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluprosesseissa onkin samaa aluetason arviointitarvetta kuin opetustoimessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon suurimmat haasteet liittyvät ikääntyvän väestönosan palvelutarpeen lisääntymiseen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon saumattomien palveluketjujen rakentamiseen.

*Jarmo Muiniekka
hallintopäällikkö*

SNELLMAN-AIHEINEN KIRJOITUSKILPAILU POHJOIS-SAVOSSA

Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Savon Äidinkielen opettajat ry sekä Snellman-instituutti järjestivät Pohjois-Savon valtuuskunnan aloitteesta Snellman-aiheisen kirjoituskilpailun kuluneena keväänä. Kesäkuun alussa päättyneeseen kilpailuun osallistui 16 pohjoissavolaista lukiolaista. Kirjoituskilpailun pääpalkinnot ovat 500, 300 ja 200 euroa. Palkintojen jako on Pohjois-Savon liiton ja valtuuskunnan juhlaseminaarin yhteydessä 28.10.2006.

Kilpailun tuomariston muodostavat FM **Kaisa Björkbacka** Pohjois-Savon Äidinkielenopettajat ry:stä, päätoimittaja **Anna-Liisa Hämäläinen** Pohjois-Savon valtuuskunnasta, professori **Matti Klinge** Pohjois-Savon valtuuskunnasta, kirjailija ja europarlamentaarikko **Lasse Lehtinen** Pohjois-Savon valtuuskunnasta sekä johtaja **Teppo Vihola** Snellman-instituutista.

Kilpailun kirjoitustehtävän vaihtoehtoja:
1. Kannanotto J.V. Snellmanin väitteeseen, että Suomen kansa taistelee sivistyksen, ei voiman avulla?
2. Millaisia ajatuksia on herännyt suomalaisuudesta pidemmän maasta poissaolon aikana?
3. Mikä on suomen asema ja merkitys sivistyskielenä peilattuna mm. siihen, että monissa yliopistojen tiedekunnissa tehdään nykyisin opinnäytetyöt englanniksi ja opetus voi tapahtua muulla kuin suomen kielellä?
4. Mikä on näkemys suomen kielen asemasta maailman kielikartalla tulevaisuudessa eli säilyykö suomen kieli ja tarvitseeko sen säilyä?
5. Miksi voidaan sanoa, että kieli ja kirjallisuus ovat osa identiteettiämme?

KUOPION SEUDUN MAAKUNTAKAAVAEHDOTUS ON LOPPUSUORALLA

Vuoden 2001 alussa käynnistynyt Pohjois-Savon liitossa valmisteltu Kuopion seudun maakuntakaavatyö on loppusuoralla. Se tulee lopullisesti hyväksyttäväksi Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuuston ylimääräisessä kokouksessa 23.8.2006, minkä jälkeen kaava lähtee ympäristöministeriöön vahvistettavaksi. Tämä viimeinen vaihe vienee noin vuoden, joten Kuopion seudun maakuntakaava astunee lainvoimaisena voimaan syksyllä 2007. Ajankohtaan vaikuttaa mm. tehdäänkö kaavapäätöksestä valituksia.

Yleisön nähtävillä Kuopiossa, Karttulassa, Maaningalla, Siilinjärvellä ja Pohjois-Savon liitossa 13.2.–20.3.2006 ollut Kuopion seudun maakuntakaavaehdotus tuotti 92 muistutusta ja 35 lausuntoa. Yli puolet muistutuksista kohdistui Kuopion Neulaniemen taajamatoimintojen aluevaraukseen.

Muistuksia tuli Karttulan Airakselasta koskien mm. teollisuusmateriaalien kierrätysyritys Kuusakoski Oy:n suojavyöhykevarauksia. Muistutuksia liittyi myös Kuopion ja Siilinjärven rajalla sijaitsevan Pökösenmäen luonnonsuojelunaluevaraukseen, Ritoniemen matkailualueen laajuuteen, Kuopion Pihlajajarjun asuinaluevaraukseen sekä Kuopion Niuvan ja Laivonsaaren yhdyskuntarakenteen laajentumismerkintöihin.

Metsäteollisuuden ja metsänomistajayhteisöjen lausunnoissa esitettiin uusien ns. hiljaisten alueiden poistamista maakuntakaavasta. Tällaisia alueita on Kuopion seudulla mm. Suovu-Palosen alueella, Maaningan lounaisosissa, Ritoniemessä Vehmersalmella, Suvasvedellä ja Karttussa Riuttalan talonpoikaismuseon lähi-alueilla. Hiljaisten alueiden kaavamerkinnot eivät estä metsä- ja maatalouskäyttöä. Kyse on äänimaisemaltaan miellyttävistä alueista. Hiljaisuutta voi hyödyntää ohjelmapalveluissa maanomistajan suostumuksella. Pysyvää melua aiheuttavaa toimintaa ei alueelle voi tulla.

Lisäksi muutamissa lausunnoissa haluttiin lisättäväksi maa-ainesten, erityisesti soran ottoalueita mm. Maaningalla ja Siilinjärvellä. Niiden harjujakson maankäyttöpaineet ratkaistaan Siilinjärven johdolla laadittavassa osayleiskaavassa.

Valmistelussa kiireinen kevät

Suunnittelupäällikkö **Paula Qvickin** mukaan Pohjois-Savon liitto on antanut vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin sekä tehnyt täsmennykset maakuntakaavatyöryhmän palautekäsittelyn jälkeen. Palautteet on käsitelty lakisäateisessä viranomaisneuvottelussa, Kuopion seudun seutuhallituksessa ja maakuntahallituksessa.

– Kuopion seudun maakuntakaavan luonnoksesta neuvoteltiin alkuvuodesta myös ympäristöministeriön edustajien kanssa. Sen pohjalta tehtiin joitakin tarkennuksia, jotta maakuntakaava läpäisisi hyvin ympäristöministeriön vahvistusvaiheen. Kaavaa ovat valmistelleet useat sadat henkilöt yli kymmenessä työryhmässä, sanoo Qvick.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Useat maakuntakaavaehdotuksen palautteet koskivat Kuopion Neulaniemeä.

POHJOIS-SAVOLLE MONIARVOINEN KULTTUURISTRATEGIA

Pohjois-Savon maakuntasuunnitelman mukaan kulttuuripalveluiden tavoitteena on monipuolinen ja laadukas tarjonta, joka on jokaisen pohjoissavolaisen saavutettavissa asuinpaikasta, iästä tai taloudellisesta asemasta riippumatta. Alueellisena tai lähipalveluna tarjottavaa kulttuuria tuottavat seudullisena ja alueellisenä yhteistyönä julkisyhteisöt, yksityiset yritykset ja ns. kolmas sektori. Nämä lähtökohdat viitoittavat tänä keväänä valmistunutta Pohjois-Savon maakunnallista kulttuuristrategiaakin.

Pohjois-Savon liiton kokoama kulttuuristrategia on syntynyt maakunnan kulttuuriklusterin toiminnassa. Aiemmin valmistuneet klusteriraportit selvittivät luovan toimialan nykytilaa (Kulttuuriklusterin nykytilaselvitys, 2003) sekä esittivät toimenpiteitä klus-

terin kehittämiseksi (Uutena voimavarana Luova yrittäjyys - Pohjois-Savon kulttuuriklusterin kehittämisohjelma, 2005).

Kulttuuritoimijoiden näkemykset esiin

Viime syksynä alkaneessa ja toukokuussa 2006 päättyneessä strategiahankkeessa koottiin aluksi maakunnan kulttuuritoimijoiden näkemyksiä kulttuuripalvelujen nykytilasta ja kehittämisuunnista seudullisiin kuulemiskierroksin. Kommentointia varten kulttuuristrategialuonnoksesta asetettiin maakuntaportaaliin ensin SWOT-analyysi ja toisessa vaiheessa osatekstiluonnos. Palautteen perusteella syntyneessä raportissa tarkastellaan kunnallisten kulttuuripalvelujen tilaa ja esitetään toimenpiteitä niiden vahvistamiseksi.

Kulttuuri nähdään käytännöllisesti eli mm. kuinka kulttuuripalvelut näyttäytyvät kansalaisille, käyttäjille ja asiakkaille. Tarkasteluksina ovat kuntien yleinen kulttuuri-toimi ja -palvelut, kirjastot, museot, teatterit, orkesterit, vapaaseen sivistystyöhön kuuluva opetus, taiteen perusopetus ja maakunnallisesti tarjotut kulttuuripalvelut.

Kulttuurisektorille on Pohjois-Savossa ominaista vahva kansalaisten vapaaehtoistoiminta. Sen ja kulttuurialan yritystoiminnan merkitys ovat tulevaisuudessa entistä suurempia. Keskeisiksi kehittämis-kohteiksi nousivat alan toimijoiden yhteistyön edistäminen, kirjastojen säilyttäminen lähipalveluna ja lastenkulttuurin vahvistaminen.

Tarja Itkonen

MATKAILUSTRATEGIA SUUNTAAN RAHOITUSPÄÄTÖKSIÄ

Pohjois-Savon voimassa oleva matkailustrategia valmistui vuonna 2001. Se valmisteltiin laajana maakunnallisena yhteistyönä ja Pohjois-Savon matkailun klusteriryhmän koordinoimana. Matkailustrategian käytännön tavoite on ohjata matkailuhankkeiden rahoitusta. Keskeinen rahoitusinstrumentti on ollut Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelma.

Matkailustrategia on osoittautunut linjauksiltaan onnistuneeksi. Maakunnan matkailu on selvässä kasvussa. Erityisen myönteistä on Tahkon ja Leppävirran vahva kehitys. Vuonna 2004 Pohjois-Savon matkailuyöpymiset kasvoivat 3,4 % valtakunnallisen keskiarvon ollessa 0,6 %. Viime vuonna Pohjois-Savon matkailuyöpymiset lisääntyivät 5,2 % valtakunnan keskiarvon ollessa 3,4 %. Pohjois-Savon kasvu ylittää selvästi muun Itä-Suomen keskiarvon.

Matkailustrategian tarkistamiseen tarve

Nykyinen Pohjois-Savon matkailustrategia on laadittu vuosiksi 2001–2006. Sen toimenpideohjelman osuus on pitkälle toteutunut. Tästä syystä matkailustrategian tarkistaminen on nyt tarpeen. Tarkistamista aiheuttaa myös EU:n uuden ohjelmakauden 2007–2013 käynnistyminen.

Samanaikaisesti on valmisteltu valtakunnallista matkailun kehittämisstrategiaa. Sitä laadittaessa lähtökohtana on aiempaa vahvemmin alueellisten näkökohtien ja painotuserojen huomioon ottaminen.

Golf-kenttä on nostanut huomattavasti Nilsin Tahkon alueen kesämatkailumääriä.

Kaikkia em. prosesseja varten on välttämätöntä myös maakunnallisen matkailustrategian linjausten arviointi sekä uuden toimenpideohjelman valmistelu.

Saavutettavuuden parantamista painotetaan

Pohjois-Savon matkailustrategian tarkistus käynnistyi syksyllä 2005 ja se on valmis tänä syksynä. Tehtävän koordinoivastuu on edelleen Pohjois-Savon liiton matkailuklusteriryhmällä. Strategian tarkistukseen kytketään mahdollisimman laajasti maakunnan matkailusektorin toimijat.

Tähänastisen tarkistustyön pohjalta ilmenee, että perusstrategia säilyy nykyisen kaltaisena. Sen sijaan toimenpideohjelmaan tulee uusia painotuksia. Erityisen vahvasti on tullut esille maakunnan saavutettavuuden parantaminen. Entistä selkeämmin painotetaan myös kasvun hakeamista ulkomailta. Linjattavia asioita on mm. ulkomaan markkinoinnin järjestäminen Lakeland-hankkeen jälkeen.

*Simo Kotiluoto
maakuntasuunnittelija*

YMPÄRISTÖKESKUS VOITTAJAKSI EU-RAHOITAJIEN SALIBANDYSSÄ

Pohjois-Savon ympäristökeskus pelasi mestariksi Savo-Karjalan EU-rahoittajien III salibandyturnauksessa. Sen tasainen ja taitava joukkue voitti kaikki ottelunsa. Tasokkaassa loppuottelussa kukistui viime vuoden mestari Pohjois-Savon TE-keskus 7–2. Pronssitais-tossa Savo-Karjalan tiepiiri nousi loppukirillään 8–6 -voittoon ohi ilman vaihtopelaajia kamppailleen Pohjois-Savon liiton. Turnausvieras Pohjois-Karjalan maakuntaliitto jäi jumboksi niukoilla tappioilla.

EU-rahoittajien III salibandyturnaus oli tähänastisista mitteloista tasokkain. Kuopio-hallissa pelattu turnaus onnistui niin hyvin, että se saanee jatkoa vuoden päästä Pohjois-Karjalassa.

Komea kiertopalkinto on mennyt joka kerta eri joukkueille: Pohjois-Savon liitolle 2004, Pohjois-Savon TE-keskukselle 2005 ja nyt Pohjois-Savon ympäristökeskukselle.

PERUSTUSLAKI-VALIOKUNTA VIERAANA

Eduskunnan perustuslakivaliokunta vieraili toukokuussa Pohjois-Savossa tutustumassa mm. Itä-Suomen hovioikeuteen ja Pelastusopistoon. Valiokunnan jäsenet tapasivat Kuopion kaupungin luottamushenkilö- ja virkamiesjohtoa sekä Pohjois-Savon liiton edustajia kansalaistapaamisen lisäksi. Perustuslakivaliokunnasta vierailulla olivat puheenjohtaja Kimmo Sasin johdolla mm. kansanedustajat Roger Jansson, Irina Krohn, Klaus Pentti, Markku Rossi, Seppo Särkiniemi, Ilkka Taipale ja valiokuntaneuvos Kalevi Laaksonen.

POHJOIS-SAVON ULKOILU- JA RETKEILYREITIT INTERNETISSÄ

Pohjois-Savon liitto on alueen kuntien ja mm. Pohjois-Savon ympäristökeskuksen kanssa rakentanut Internetiin retkeilyreitikkartaston koko Pohjois-Savosta. Kartta on syntynyt EU:n EAKR-rakennerahaston ja Pohjois-Savon kehittämisrahaston tuella.

Reittikartta on tarkoitettu vapaasti retkeilijöiden sekä ulkoilijoiden käyttöön. Se sisältää mm. patikointipolkuja, hiihtolatuja, moottorikelkka- ja vesireittejä, retkisatamia sekä muita taukopaikkoja. Useimmat Pohjois-Savon kunnat ovat liittyneet karttastoon. Sinne tulee jatkuvasti uutta sisältöä sitä mukaa kun kunnissa ehditään tietoja tarkistaa ja syöttää kartalle.

Kartasto on vapaasti käytettävissä

Kartta on osoitteessa www.pohjois-savo.fi/retkeilyreitit. Sieltä löytyy myös opastusta retkeilylajeittain kuten mm. moottorikelkkailun säännöt ja melontareittien luokittelun perusteet. Kartalla on täydet sähköiset käyttöoikeudet eli sitä voi linkittää tai sen paikkalinkkejä voi sähköpostittaa. Lisäksi kartasta voidaan ottaa omaan käyttöön muutama tulostus. Niiden julkinen käyttö vaatii erillisen luvan. Pohjois-Savon retkeilyreitit -kartaston koeversio julkaistiin 30.3.2006 Kuopion Kallavesi'-venemessuilla, missä vastaanotto oli innostu-

nut. Kartaston tarve on ilmeinen, sillä mistään muualta ei retkeilijä löydä kootusti kartalla näkyviä tietoja sekä palveluja.

Kartalla hyvät työkalut

Internet-kartalle on mahdollista luoda työkaluja, joita paperikarttaan tottuneet eivät heti osaa edes ajatella. Esimerkiksi koordinaattityökalulla voi piirtää karttapohjalle oman reitin ja tulostaa sen koordinaatteineen. Ne voidaan siirtää GPS-paikannuslaitteeseen. Ohjelma kääntää tarvittaessa koordinaatit järjestelmästä toiseen. Retkeilyreitikkartalla on sanahaku, jolla löytyy mikä tahansa pienikin saari tai lampi kunhan se sijaitsee Pohjois-Savossa.

Paikkaosoite löytyy ao. kunnan omasta palvelukartasta – jos kunnalla sellainen on – tai osoitteesta <http://kansalaisen.karttapaikka.fi>. Työkaluista on lyhyt esittely nettisivuilla. Itse karttaohjelmassa ovat tarkemmat käyttöohjeet.

Patikoojia Vesannon retkeilyreitillä. Kuva: Anne Janhunen

Kesäkuun alusta englanniksi

Internet-karttastoon kootaan reittejä paikallisten asukkaiden sekä matkailijoiden käyttöön. Kartan työkalut ja hakusanat sekä suuri osa sisältöä toimivat englanniksi. Myös englanninkielinen sisältö kasvaa koko ajan käännösten valmistuessa.

Lisätietoja Pohjois-Savon retkeilykartat-hankeesta antaa projektipäällikkö Outi Raatikainen, p. 050 5980959, email: outi.raatikainen@pohjois-savo.fi, www.pohjois-savo.fi/retkeilykartat

Outi Raatikainen
projektipäällikkö

ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN SEURANTAKOMITEAT KUOPIOSSA

Tavoite 1 -ohjelman Itä- ja Pohjois-Suomen seurantakomiteat kokoontuivat yhteiskokoukseen Kuopioon 30.–31.5.2005. Kyseessä oli ohjelmakauden 2000–2006 viimeinen alueella järjestettävä kokous.

Kokouksessa käsiteltiin ohjelmien toteutustilannetta, uuden EU-rakennerahastokauden 2007–2013 valmistelutilannetta sekä ohjelmien viestinnän arviointia.

Kokouspäivä päättyi risteilyyn Kallavedellä. Illallista syötiin Rauhalahden Jätkänkämpän 50-luvun tunnelmissa. Rentoa yhdessäoloa vauhdittivat mukavat älynystyryitä vaatineet leikkimieliset tehtävät.

Teksti ja kuva: Sanna Rissanen

Pulmia ratkottiin hymyssä suin, mutta varsin keskittyneesti.

ITÄ-SUOMEN ENERGIATOIMISTOLLE YMPÄRISTÖPALKINTO

Itä-Suomen Energiatoimisto sai Etelä-Savon ympäristökeskuksen 12. ympäristöpalkinnon Maailman ympäristöpäivänä 5.6.2006 Mikkelissä. Perusteluina on, että energiatoimisto on vuodesta 1992 alkaen edistänyt puuenergian käyttöä mm. tuottamalla erilaista informaatiota puuenergiasta ja sen hyödyntämisestä.

Lisäksi toimisto on ollut mukana lukuisissa laitoshankkeissa, joissa pieniä öljykäyttöisiä lämmityslaitoksia on muutettu puuenergialle. Mikkelissä sijaitsevan Itä-Suomen energiatoimiston rahoituksesta vastaavat mm. Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntaliitot.

Palkintoa olivat Pohjois-Savosta vastaanottamassa neuvottelukunnan puheenjohtaja **Markku Eestilä** lisalmesta ja johtoryhmän varapuheenjohtaja **Juhani Pirskanen** Kuopiosta.

Merkittäviä selvityksiä

Itä-Suomen energiatoimiston peltoenergiaselvityksessä on tarkasteltu, miten paljon peltoa voitaisiin siirtää energiantuotantoon esimerkiksi energiakasveja kasvatamalla. Se on selvittänyt uusien liikennepolttoaineiden tuotantoa Punkaharjulle kaavailussa etanolitehtaassa. Uusimpia

Ympäristöpalkintoa vastaanottivat (vas) Juhani Pirskanen, Markku Eestilä, energiatoimiston eläkkeelle jäänyt uranuurtaja Pekka Nikkilä sekä nykyinen päällikkö Jorma Telkkä.

projekteja on myös Varkauden energia-
puisto.

Markku Eestilän mielestä Pohjois-Savossa olisi syytä selvittää mahdollisuuksia peltoalan lisäraivaukseen bioenergian tuotannon lisäämiseksi. – Energiakasvien viljely ei saa haitata maataloustuotantoa. Sen ja bioenergiatuotannon yhteensovittaminen on mahdollista peltoalaa lisäämällä sekä tukijärjestelmiä uudistamalla. Itä-Suomen kannattaa panostaa puusta ja turpeesta

kaasuttamalla valmistettavan biodieselin tuotantoon. Uusia energiantuotantoinvestointeja olisi keskitettävä logistisesti yhteisille alueille lämmön, sähkön, teollisuuden energiatarpeiden, jätteenpolton ja biodieselin tuotannossa. Itä-Suomeen olisi saatava biopolttoaineiden vastaanotto-terminaaleja, esitti turpeelle suotuisampaa verotuskohtelua toivonut Eestilä.

Teksti: Ilpo Lommi

LIITON HENKILÖKUNTA TURVALLISUUSKURSSILLA

Huhtikuussa Pohjois-Savon liiton väellä oli mahdollisuus päivittää tietämystään palontorjunnassa Pohjois-Savon pelastusopiston liiton tarpeisiin räätälöimällä turvallisuuskurssilla.

Aamupäivän aikana kuunneltiin tarkkaavaisesti opettajien opastusta käyttäytymisestä onnettomuustilanteessa ja kerrattiin hätäensiaputaitoja. Opittuja taitoja päästiin harjoittamaan käytännössä erilaisten tositilanteita jäljittelevien rastitehtävien avulla.

Päivä vilahti ohitse vauhdikkaasti päättyen palomuseoon, jonka kokoelmiin ja entisajan tapahtumiin/tarinoihin tutustuimme va. palomestari **Harri Saastamoisen** johdolla.

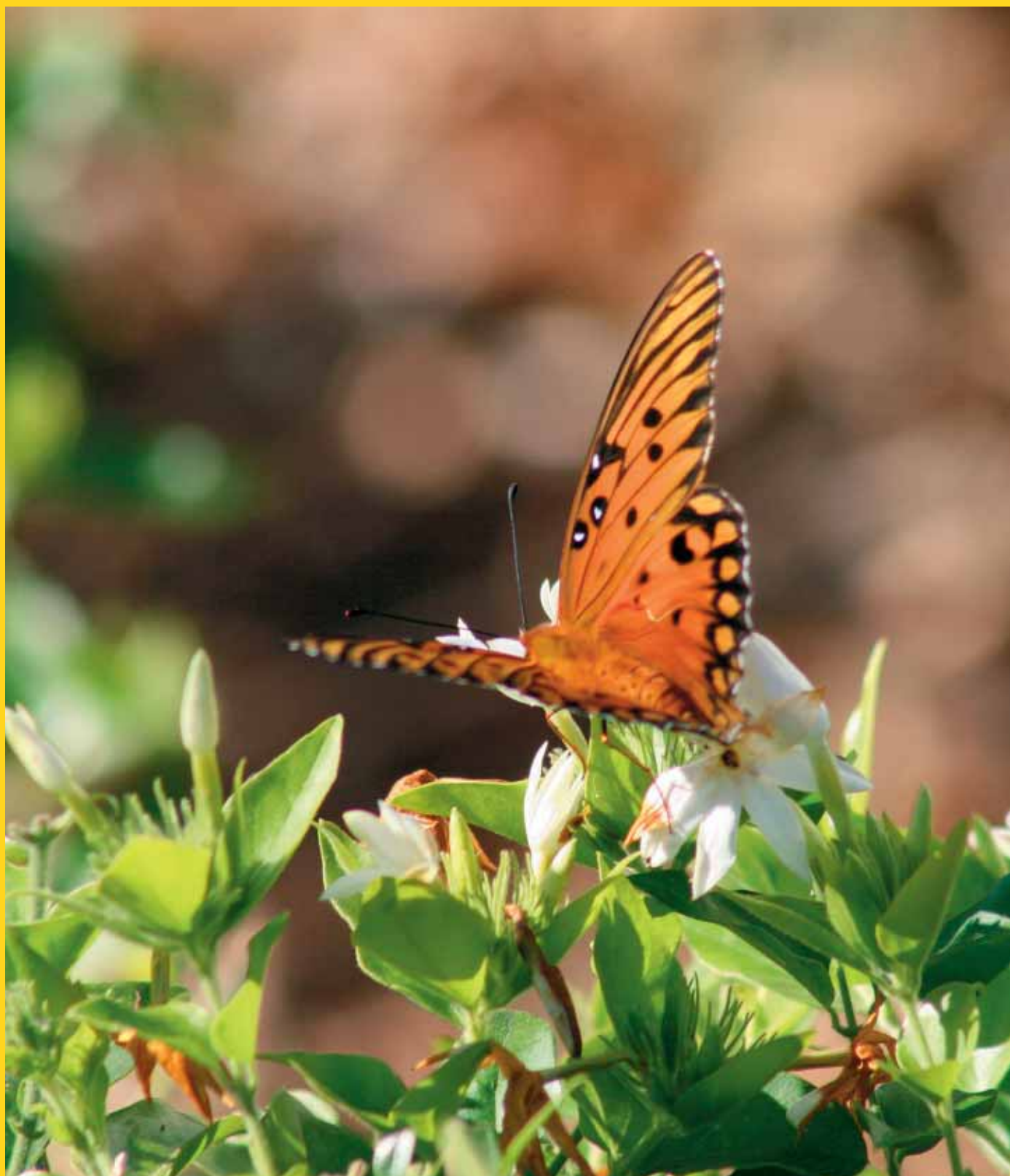
Sanna Rissanen

Kertaus ei ole koskaan pahitteeksi palontorjunnassakaan.

Pohjois-Savon liiton toimisto on SULJETTUNA 3.7.–23.7.2006.

Pohjois-Savon liitto
PL 247
70101 Kuopio

SAVO SINUKSI

Pohjois-Savon liiton tiedotuslehti